

LA LLIBERTAT SINDICAL

La Constitució de 1876, vigent fins que el Directori la deixà en suspens, establia la taula de drets individuals—part dita *dogmàtica* en totes les Constitucions d'aquella època—i entre els mateixos, el dret d'associació. Amb una llei d'associacions complementària, pobre i enormement deficient, n'hi hagué prou per deixar satisfets els drets dels ciutadans d'aquella època. D'ençà de la promulgació d'aquesta llei potser ha estat més temps suspesa que vigent. Durant anys i anys el moviment ascensional del poble espanyol ha encaixat en les prescripcions minces d'aquell text legislatiu; i les cooperatives de consum i els sindicats i les mutualitats han anat creixent i formant-se amb dificultats enormes a l'ombra d'aquella disposició del Poder legislatiu.

Fa uns quants anys però que tots s'han trobat estrets dins d'aquell mollo. Les cooperatives han demanat amb insistència una llei especial que reguli llur vida legal; les mutualitats han estat moltes vegades excepcionades d'aquells preceptes genèrics per virtut de moltes disposicions d'assegurances i de sanitat; els sindicats agrícoles han estat sotmesos a la llei general d'associacions però també a altra llei especial que regula la seva vida i els atorga determinats drets especials, sobretot en matèria fiscal, etc. Tot això indica d'una manera clara que aquell text legal ja no respon a les necessitats d'avui i deu ésser reformat i diversificat segons les diferents necessitats que les associacions vénen a atendre.

I si l'urgència de la reforma es nota en tots els aspectes de la vida associacionista espanyola en cap potser com en la vida sindical té un major relleu i n'és reclamada més fermament l'urgència. El dret de sindicació nascut amb posterioritat a la Constitució del 76 i ha peneirat ja en gran nombre de textos constitucionals moderns. És el mateix dret d'associació, en general, però aplicada a la vida del treball i al món obrer. Els sindicats capitalistes, atents al capital millor que al treball, han trobat un derivatiu en les lleis civils en general que regulen les diverses formes de constituir entitats econòmiques (món civil o món mercantil). Però els sindicats obrers, atents per necessitat més a la vida dels drets de la persona que no pas a la vida del capital, no poden trobar derivatiu ni plasmació en les diverses figures jurídiques del dret civil o mercantil ordinari, i han de cercar la forma pel món dels drets polítics i constitucionals principalment.

Heus aquí com ha nascut, doncs, el dret sindical. I heus aquí com els mollos corrents dels drets individuals de les cartes constitucionals un xic envellides no serveixen per tancar el dret a la sindicació, dret que porta com a corol·lari el dret a la llibertat del treball condicionada sempre per les normes socials que han de regular aquest dret i l'han de convertir principalment en una funció social, de tanta transcendència com la funció individual.

La llibertat sindical és un xic difícil de regular. Cal fomentar la mateixa dament les possibilitats d'intervenció dels obrers en la vida d'associació; i com aquesta pel grau de cultura i per l'escassetat de temps de que disposen els mateixos és difícil, d'aquí que la llibertat sindical, havent d'ésser pura i respectada en la seva font originària, hagi d'estar constantment intervinguda pel Poder públic, no precisament amb l'afany de desnaturalitzar-la o matar-la, sinó amb la finalitat de fer-la respectar en tot lloc i en totes les conseqüències.

La lliure determinació en tot pacte de regulació del treball; la declaració de vaga o de tornada al treball; el pagament de quotes proporcionades a la potència econòmica dels obrers i la inversió de les mateixes per a fins d'utilitat col·lectiva; l'administració escrupulosa de les quotes; i, sobretot, la llibertat de que cada obrer escolleixi, sense coaccions ni violències, aquell sindicat que millor respongui al seu ideari o a les seves necessitats, constitueixen altres tants punts d'una molt difícil regulació. Prou que ho sabem a Catalunya en els actuals moments en que la llibertat de associació hi és per a tothom menys pels obrers i en que la coacció i la violència de tota mena substitueixen a la lliure determinació dels treballadors.

És evident, doncs, que el principi de la llibertat de sindicació cal que entri d'una manera decisiva en el futur text constitucional d'Espanya i en la futura Constitució interna de Catalunya. Però també és evident que aquella llibertat ha d'ésser objecte d'una llei política complementària que la reguli detalladament en tots els seus delicadíssims extrems. I que la llei sigui aplicada pel Poder a més a més i sobretot. Perquè una de les característiques de la nostra vida pública és la de tenir en molts extrems una legislació excel·lent i no trobar els resultats de la mateixa dins la realitat de cada dia.

Josep M. Gich

(Prohibida la reproducció).

NOTES POLITIQUES

La unitat dels catalans davant les eleccions

La campanya

Al moment que el Comitè Provisional Pro Unitat Catalana es féu càrrec de les tasques d'organitzar el moviment d'opinió creat per la crida de benemèrits patricis, cregué oportú confeccionar una candidatura que respongués al to de les innombrables adhesions rebudes, i a les possibilitats amb què aleshores comptava.

Així ho féu, sense que, d'acord amb el convingut, els signants tinguessin cap participació.

La formidable impressió que aquesta candidatura ha produït a Barcelona, s'ha vist defraudada en saber que alguns dels possibles candidats havien renunciat formar-ne part.

El Comitè, assistit per l'opinió pública, continua les seves tasques, segur que, encara que les circumstàncies no li permetin sostenir la seva candidatura, l'allau d'opinió que l'acompanya impressionarà tots els qui en aquest moment tenen la responsabilitat del fet polític català.

El Comitè Pro Unitat Catalana que no ha vingut a destorbar les tasques de cap partit, orientarà la seva actuació segons els fets que vagin produint-se. I així anirà fent-ho públic.

Durant el dia d'ahir el Comitè rebé milers d'adhesions d'entitats i particulars. La xifra ha augmentat formidablement. No hi manquen les personalitats més remarcables de la vida social i política; es tracta d'un veritable plebiscit.

L'actitud de la «Lliga»

Retallem de «La Veu de Catalunya» el següent fragment del discurs del senyor Abadal:

«Avui, als diaris d'aquest matí, s'ha publicat una candidatura, nascuda d'un sentimentalisme primari, anomenada d'Unitat Catalana, en la qual, amb altres noms que representen unes altres ideologies, apareixen noms de la Lliga Regionalista.

Jo he de dir-vos que se m'ha parlat d'aquesta candidatura—poc, però se me n'ha parlat—. Jo des dels primers moments els he dit que allò que primerament havien de fer era determinar els punts de coincidència que hi podia haver entre els homes que havien d'integrar aquesta candidatura. Si aquests punts de coincidència no existien, era impossible pensar en una semblant candidatura. Ells em contestaren que els homes que l'integraven ja eren una bandera. I no, els homes sostenen una bandera, porten una bandera a la lluita, però l'essencial és el programa i la bandera en el que són i en el que representen fer en si mateixos. (Ovació.)

I quan hem sentit a dir, en contra de la Lliga, que havien arribat a un grau prou elevat del catalanisme que permetia la diversificació, hi podem anar tots, des de tots els camps, el catalanisme. No havent-hi dintre Catalunya cap enemic que es presenti en contra del catalanisme, no hi ha necessitat d'aquesta candidatura.

A més a més, en ella hi figura el nom de Francesc Macià. Jo respecto i l'admiro el President de la Generalitat de Catalunya; però Francesc Macià representa també un partit d'ideologia contraposa a la ideologia de la Lliga. I en aquest cas no podem anar en aquesta candidatura, perquè no hi ha convergència.

Aquesta candidatura en comptes d'ésser i representar una unitat i una coincidència, semblaria una conxorxa per caçar vots, i la Lliga Regionalista no ha anat mai ni anirà a caçar vots amb mirallets o amb paraules brillants. (Aplaudiments.)

La Lliga vol una adhesió als seus principis i al seu programa, a la seva significació que ha presentat sempre. (Aplaudiments.)

Quan anit passada, a última hora, malgrat les meves paraules i l'acord de la Junta directiva de la Lliga de no figurar en aquesta candidatura, m'anunciaren que la publicarien, jo els vaig dir que la desautoritzaria en quant es referís als nostres noms, com ho faig ara d'una manera formal i explícita en nom meu i dels meus companys que hi figuren. (Aplaudiments.)

Nosaltres tindrem la nostra candidatura, que desitgem que sigui la representació de la voluntat de Catalunya, desitjosa de la seva llibertat, del seu progrés, del seu enlairament, de la vida progressiva dels catalans. (Ovació.)»

La constitució dels Ajuntaments

El nou Governador vol que sia feta d'acord amb el resultat de les eleccions municipals

Diu «La Nau»:

«Un partit polític ha presentat al Govern civil un extens escrit, protestant de la forma en què, malgrat dues eleccions, s'ha constituït l'Ajuntament de Sant Celoni.

El governador, senyor Esplà, ha dit als periodistes, referint-se a aquesta protesta, que, sense perdre ni un minut l'ha lliurada al negociat administratiu que entén en els afers relacionats amb els Ajuntaments al Govern civil, perquè informés.

El senyor Esplà ha afegit que considerava justa, d'acord amb la situació creada en el moment de la proclamació

En la mort de Santiago Rossinyol

Ha mort En Rossinyol a Aranjuez! No sé si cadascú té un lloc per morir més avinent que no els altres. És possible que moltes vides, per llur pròpia grisor i insignificança, no presuposin cap lligam amb un lloc determinat d'acabament. Però em sembla evident que una vida, plena i característica, com la del nostre Santiago Rossinyol, havia d'acabar en algun dels jardins que li havia plagut de pintar amb un punt de mania o d'exclusivisme. I em sembla, encara, que entre aquests jardins els de la vella residència reial, oasi de verdor en mig d'una planura resseca, pàtria de les bones maduixes i dels excel·lents espàrrecs, són els que tenien més títols per rebre aquesta honor fúnebre.

Santiago Rossinyol ha mort a Aranjuez. Sé que la vila li havia preparat un homenatge en el qual, naturalment, no hauria mancat el banquet amb discursos ni la làpida donant el nom de l'artista-escriptor a una plaça pública. Temo que hagi mort sense que aquest homenatge hagi pogut fer-se efectiu. Llástima! No és que al bon Tiago li haguessin mancat homenajes en la seva vida, on la peresa es combinava tan originalment amb la feina; és que era un home tan adequat per rebre'ls, tan graciosament natural en les presidències dels banquets, tan simpàticament humorístic en els parlaments de gràcies, que reca de no veure'l mai més en aquells posats...

Santiago Rossinyol ha mort a Aranjuez! Ell no era gaire partidari dels símbols, em sembla. Però aquest lligam inesperat que la seva mort estableix entre Catalunya i un lloc tan íntim de Castella com és Aranjuez, evoca inevitablement les curioses paradoxes del Vuit-cents i agafa tot seguit un aire simbòlic. Evoca l'actitud d'una generació que era catalanista i descobria el Grec i n'organitzava el culte, que era catalanista i construïa edificis d'estil castellà, que era catalanista i immortalitzava els jardins d'Espanya.

No vull dir pas que la nostra generació no hagi reemplaçat aquestes aparents paradoxes per d'altres no menys aparents. Faig constar només que la mort del nostre pintor a Aranjuez té alguna cosa de simbòlic.

Pobre Tiago! És l'última figura de aquella trinitat que el poble, amb un instant més aviat cabalístic que no de valoració estricta, havia col·locat com a senyal d'una època: Guimerà, Rossinyol, Iglésies. Era el més somrient dels tres. I tanmateix no era menys patriarcal que els altres.

Ha mort en el veïnatge d'uns jardins, i ja hem dit que el lloc li esqueïa. No hem pas de canviar de parer. Però si no hagués mort en les proximitats d'uns

jardins famosos, és evident que havia d'haver finat en el veïnatge d'un escenari. Sempre que era a ciutat, el seu notambulisme impenitent el duia a freqüentar els teatres; l'ambient de l'extrema afició, els bastidors, la trama, els comedians caracteritzats, eren coses indispensables a la seva existència. Ah, pensar que no l'hem de trobar mai més en els camerinos, fumant la seva pipa, somrient a estones, a estones endormiscant-se, ara dient un acudit, ara esforçant-se per sentir-ne un altre...

Adéu, Mestre Rossinyol, amb tu se'n va tota una època! I els que restem més o menys disposats a viure l'època que comença, sentim com un afeixugament de responsabilitats i una irremeiable melangia.

Carles Soldevila

De La Publicitat.

El cadàver a Barcelona

En el tren que arriba a l'estació de França a les 7'15 arriba el furgó que portava el cadàver de l'eximí pintor Santiago Rossinyol. Acompanyaven el cadàver el germà del difunt, Josep Maria, els nebots, fills del senyor Albert Rossinyol i el seu fill polític, senyor Josep M. Planàs. Al matí havien arribat en automòbil la vídua i la filla, senyora de Planàs.

En un furgó de la Casa de Caritat fou traslladat el fèretre a Casa la Ciutat on arribà a un quart de nou del vespre.

El Saló de Cent convertit en capella ardent

El cadàver de l'il·lustre artista fou portat al Saló de Cent.

Al mig, damunt d'un catafalc, es posà la caixa.

Per un vidre es veia la figura inerta de Rossinyol. Semblava més prim de cara, però a la boca tenia dibuixat el seu somriure característic.

Els ciris encesos aguantats per urbans, les draperies catalanes de les parets venerables, tot donava al fúnebre acte un marc solemniat.

Hom recordava que mossèn Cinto, l'any 1902, rebé allí mateix un homenatge idèntic i hom també recordava que ni Guimerà, ni Iglésies pogueren tenir un honor semblant perquè moriren quan el dictador perseguia l'ànima catalana.

A la barana que separa l'estrada del públic foren posades les corones vingudes de Madrid.

La ràdio avisà que el cadàver havia estat exposat al públic i podia ésser visitat.

La desfílada de públic durà tota la nit, amb una espontaneïtat ben colpidora.

Hi havia alguns artistes teatrals com l'actriu Forn, i els actors Galceran i Vila.

—Què fas, Diògenes?

—Mudo de casa.

(De «Interessante Blatt», Viena)

